

KICSI FALUNK

A KISSZÉKELYI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A
KISSZÉKELYI KULTURÁLIS EGYESÜLET LAPJA

Gyümölcsészeti tanfolyam

A téli hónapokban a föld pihent. A gondos gazda ezeket az időszakokat arra használja fel, hogy készül a következő tavaszra, amikor újra kimehet a kertbe, a földekre vagy a gyümölcsösbe. Erre a látszólagos egyhangúságra kiváló megoldást lehetett falunkban találni.

A Kisszékelyi Kulturális Egyesület és a nagyszékelyi Áldott Menedék *Alkalmazkodó gyümölcsészet* címmel négy hétvégét magába foglaló képzést tartott, melynek a Könyvtár adott otthont. A tanfolyamra szinte az egész országból érkeztek érdeklődők. Volt nyíregyházi származású, Kecskeméten élő kutató, volt Nógrád megyében élő gazda, balatonfüredi biopiacot működtető kertész, és természetesen kisszékelyi lakosok, akik szintén gyarapítani akarták tudásukat. Kisszékelyből tíz, Nagyszékelyből öt ember vett részt a tanfolyamon. A négy hétvégén mintegy 33 ember hallgathatta az előadásokat és a gyakorlati tudnivalókat.

A tanfolyam alapja volt, hogy természeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóságot figyelembe véve a természettel együttműködve alakítsuk ki életterünket, az önellátás felé nyitva tudjunk gazdálkodni. A részvétel kezdőknek és gyakorlott gazdáknak is adott új információt ar-

ról, milyen módon tudjuk elhelyezni és kialakítani gazdaságunkat a környezetben.

Az első alkalommal Horváth András tartott előadást a természetes ökológiai rendszerek jellemzőiről. Az előadás elhelyezte a gazdálkodást a teremtés- és természetvédelem határain belül. Megnézhettük, hogy egy kellő körültekintéssel kialakított gazdaság milyen módon illeszkedik a tájba annak károsítása nélkül.

A délutáni előadás előtt egy rövid túrával mutattuk be a jelenlévőknek Kisszékelyt. Kelően megfáradt tagjainkat a nagyszékelyi Juhász Attila előadásán pihentettük meg, mely a természetszerű gyümölcsészet alapvonásait, a gyümölcsösök kialakításának módszereit, és annak fenntartását ismertette.

Második alkalommal a növényeink számára megfelelő minőségű talaj előállítási módszereiről, a komposztálásról, a talajtakarás fajtáiról, illetve a gyümölcsösbe telepíthető zöldségekről hallhattunk előadást Juhász Attilától. A délutáni programot Venczel Ilona tartotta, aki a gyümöl-

folytatás a következő oldalon

Gólyahír

Március tizenharmadikán megszületett Kovács Károly és Magyaródi Éva kisfia, Kovács Kristóf (3220 gramm, 54 centiméter).

Jó egészséget és sok boldogságot kívánunk!

csősben nevelhető gyógynövényeket ismertette.

Az elméleti képzések vége felé haladva Lázár Péter működő mintákat mutatott be, Darázi Zsolt a gazdaságban és annak környezetében élő állatokról, illetve élőhelyeik kialakításáról beszélt. A biogazdálkodással és fenntarthatósággal kapcsolatba hozható napelem és hőszivattyú rendszerek megépítési lehetőségeit ismertette. Végül szintén Juhász Attila előadásában vettük sorra a megtermelt gyümölcsök házi tartósítását, feldolgozását és egyszerű tárolását. Természetesen ebben az esetben is fotókkal illusztrálta az elmondottakat, így meggyőződhattünk arról, hogy az eltelt három héten hallottak hogyan néznek ki, illetve milyen módon lehet az ismereteket hasznosítani.

Február 27-én került sor a zárórendezvényre, ami egyben nyilvánosan meghirdetett oltónapként és magbörzeként került megrendezésre. A nyilvánosság létjogosultságát igazolta, hogy mintegy 60 érdeklődő vett részt a programon. Ekkor már nem volt elég a könyvtár, a rendezvényt át kellett vinni az iskolába.

A gyakorlati képzés előtt Juhász Attila az oltásról elméleti ismertetőt tartott, majd a társaságot két részre bontva folytatódott a nap. Míg az egyik csoport a kisszékelyi tanösvényen kirándult, addig a másik csoport ténylegesen elsajátíthatta az oltás alapfogásait. A délutáni előadást Kovács Gyula pórszombati erdész, a Tündérkert mozgalom megalapítója tartotta, mely a mozgalom céljairól, a természet megóvásáról, és a tudatos gazdálkodás fontosságáról, az örökségünk megbecsüléséről beszélt.

Miután kellő mennyiségű tudással elteltünk, lehetőség nyílt magokat, oltóvesszőket és vetőgumókat cserélni. Meg sem lehet számolni,

hogy a rendezvény során mennyi vetőanyag cserélt gazdát.

Míg a felnőttek okosodtak, Venczel Ilona és csapata játékokkal és kézműves foglalkozásokkal szórakoztatta a gyerekeket. Megismerkedtek a fafaragás, a fonás, a gyöngyfűzés alapjaival, illetve fából készült játékokkal ügyeskedhettek.

A programok közt felváltva nagyszékelyi és kisszékelyi gazdák helyi termékeiből Dick Ramóna terült-terülj asztalkámat varázsolt, így az órák közt kiváló minőségű, ízű, és szemet gyönyörködtető ételeket fogyaszthattak.

A kisszékelyi termelők az alábbiakkal járultak hozzá az étkezésekhez:

Dick Ramóna: saját készítésű gyümölcslekvárok, burgonyasaláta,
 Fekete család: házi kolbász,
 Hegedűs Róbert: saját termesztésű alma,
 Horváth család: bio burgonya, zellerkrém leves, gombakrém leves,
 Kélinger Lídia: saját sütésű kenyér biobúza lisztből,
 Máté Rozália: saját készítésű gyümölcslekvárok és lecsó,
 Mezösi család: saját készítésű gyümölcslekvárok,
 Nádori József: házi kolbász és sonka,
 Schlégel Anita: házitejből készített sajtok és joghurt.

A program sajnos véget ért, de Kisszékely otthont adott egy rendezvénynek, melynek résztvevői nyugodtan, jó élményekkel, kezdődő barátságokkal gazdagodva tudtak hazamenni, és vinni Kicsi Falunk szépségének, és törekvéseinek hírét.

Fekete Krisztián

Kisszékely nemzeti értékei

A dézsmapince a földesúrnak vagy földesúri jogokat gyakorló városnak a pincéje, ahol a dézsma-bort összegyűjtötték és tárolták. Nevezik még dézsmapincének és dézmálópincének is. Ezek nagyméretű, föld alatti tároló helyek voltak.

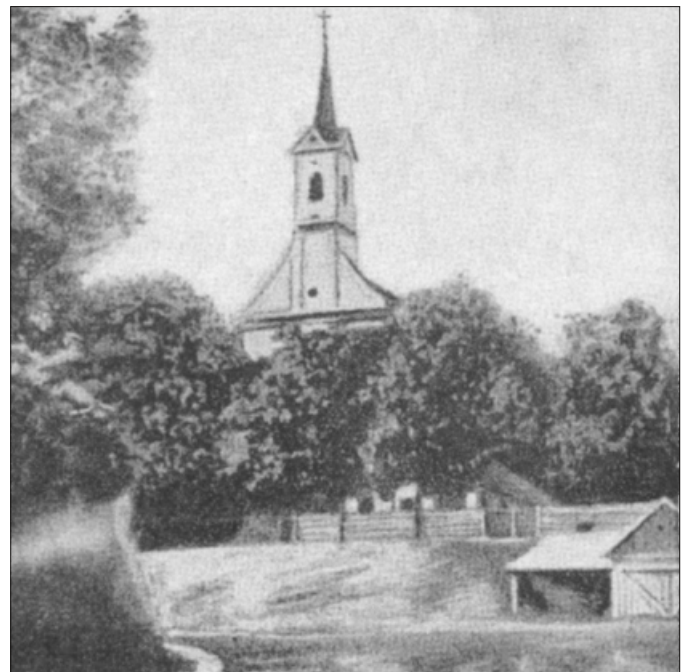
A dézsma feudális terményadó. Az évi bortermés egy tizedrésze, amelynek szedését már I. István király törvényei biztosították az egyháznak. A bordézsma szedése a megyéspüspök joga volt, de bizonyos hányada (1/4, 1/8, 1/16) a helyi plébánost illette meg. A 15–16. sz.-tól a püspökök az egyházi tizedszedés jogát többnyire a világi földesúrnak vagy a kincstárnak adták bérbe. A 16. sz. közepétől jobbra a királyi kamara bérelte a végvárok ellátására és egyéb hadi kiadások fedezésére.

Ezért gyakran királyé dézmának is nevezték. A bordézsma fizetése alól a nemeseken kívül csak a falu bírja, a majorsági alkalmazottak és a görög keleti vallás hívei voltak mentesek. A köznyelvi szóhasználatban elsősorban a földesúrnak járó terményadót, a kilencedet (nona) nevezték bordézmának. Egységes szedését az 1351. évi törvény rendelte el. Mennyisége eredetileg azonos volt az egyházi tizeddel, mivel az után szedték. Később azonban a fordított sorrend vált szokássá, minek következtében a földesúri bordézsma a termés 1/10-ét jelentette, az egyházi tized viszont csak 1/11 részét. Szőlőtelepítésre átengedett majorsági föld esetén – minthogy ezt egyházi tized nem terhelte – a jobbágyok a földesúrral kötött megállapodás szerint a termés 1/8, 1/7, 1/6 sőt gyakran 1/5 részével szolgáltak. Ezt ötödézsma, hatodézsma stb. névvel illették. Az újra művelés alá vett parlagszőlőt 3 évig, a teljesen újonnan telepített szőlőt pedig a termőre fordulástól számított 7–12 esztendeig, a kertszőlőt teljes dézsmamentesség illette meg. A bordézmát a jobbágyfelszabadítás után a dézsma-váltság szüntette meg.

A kisszékelyi dézsmapincét Styrum Lymburg gróf helyi helytartója építette. Styrum gróf miután birtokba vette Simontornyát és tartozékait, egy jól működő gazdaságot hozott létre, amelyet egy szervezett uradalmi tiszti kar működtetett a maga iparosaival, hajdúival és cselédségével. A legfontosabb volt a prefektus vagyis a tiszttartó aki az összes falura kiterjesztette hatáskörét. A kasznár vagyis a

provisor azonban csak a maga községének a gazdaságát vezette. Ezeknek a kasznároknak minden faluban, így Kisszékelyben is lakást építettek. Innen a kisszékelyi kasznárkert elnevezés. A dézsmapince építési idejéről nem áll rendelkezésre adat, feltételezhető, hogy az 1700-as évek közepén építették.

Arról nincs adat, hogy mikor került az községi előljárárság birtokába. Az 1920-as években készült képen látható, hogy a pince előtti kis épület nyereg tetős, cseréppel fedett. A mellé épített feltetejű épület pedig a tűzoltó kocsitárolására szolgál. A tetőszerkezetet az 1940-es években már nem állították helyre, hanem egy vasbeton födémeket készítettek a falakra.

Az 1950-es 60-as években a helyi szövetkezet termény és tojás felvásárló épületként működött.

A dézsma pince közel háromszáz éve a falu központjának egy meghatározó épülete. Szép példája annak, hogy egy közösség évszázadokon keresztül átmenti a számára fontos értékeket az utókor számára.

A Kisszékelyi Kulturális Egyesület legfontosabb küldetése, hogy amit ránk hagytak ősünk, azt kötelességünk megőrizni és tovább adni a következő generációnak.

A javaslatot *Csepregi Ferenc* készítette, teljes tartalma a KKE honlapján található! (kke-kisszékely.hu)

Márciusban ismét elindultak a közmunkaprogramok

Az induló közfoglalkoztatási programok keretében egy éven át 20 kisszékelyinek biztosít munkát az Önkormányzat. Az idén négy program indul:

Mezőgazdasági program 8 fővel, tervezett tevékenységek: konyhakerti zöldségtermesztés elsődlegesen a helyi konyhára, a tavaly telepített gyümölcsös gondozása, gyümölcsfeldolgozás (lekvárfőzés, aszalás), savanyúság eltevése, a téli hónapokban száraztészta készítés, parlagfű mentesítés. Kialakításra kerül egy bekerített komposztáló terület. A programban beszerzésre kerül egy kisebb fóliasátor, elektromos aszalóberendezés és különböző szükséges anyagok, eszközök.

Helyi sajátosságokra épülő program 7 fővel, tervezett tevékenységek: kiránduló útvonalak karbantartása, az ápolt falukép elérése érdekében virágosítás, temető környezetének rendben tartása, az erdő felé vezető Petőfi utcai híd helyreállítása, strand, tábor nyári indulásához való felkészülés, a működtetésükhöz szükséges személyzet biztosítása, az önkormányzati épületek takarítása, fűtése, szeméthyűjtés. A programban nagyjavításra kerül a fűnyíró kistraktor. Beszerzésre kerül a levágott ágak aprításához egy mulcsöző gép.

Mindkét program március 7-étől indult és 2017. február 20-ig fog tartani.

Áprilistól november végéig a hosszú távú közfoglalkoztatásban egy fő kerül bevonásra, aki a zöldterületek rendben tartását végzi.

A közművelődésben márciustól jövő év február

végéig négyen fognak dolgozni, ketten a Könyvtárban, ketten pedig a Kulturális Egyesület tevékenységét segítik.

A foglalkoztatás tervezésénél több szempontot kellett betartani:

A téli hónapokban történő foglalkoztatást különösen indokolni kellett.

Elsődleges cél kellett hogy legyen a régóta szociális támogatásban részesülők alkalmazásba vonása.

A statisztikai adatok alapján 2015-ben a 25 év alatti fiatalok nagymértékben fordultak elő a közfoglalkoztatásban. A Belügyminisztérium az elsődleges munkaerő-piaca való bejutásukhoz nyújt segítséget, ezért 2016. évben a közfoglalkoztatásba való bevonásukat a minimálisra kell csökkenteni, oda csak kivételesen indokolt esetben irányíthatók. Így számunkra sem engedélyezték a 25 év alattiak foglalkoztatását.

A programokban dolgozók irányítását Fehér Árpád végzi, az adminisztrációs feladatokat Máté Rozália látja el.

Az önkormányzati traktort továbbra is igénybe veheti a lakosság, a tololapozás és a földmunkák díja 4 ezer Ft/óra, a fuvardíj 3 ezer Ft/óra. A szolgáltatásoknál minimálisan egy óra fizetendő. Fűkaszalást az önkormányzat nem tud vállalni.

*Pajor Ágnes
polgármester*

Kosárfonás fűz vesszőből

A közmunkaprogram téli hónapjaira terveztük, hogy a Temető utcai fűzesből levágott vesszőből a dolgozók megpróbálkoznak kosarakat készíteni. Ehhez az attrakcióhoz szakértőt kerestünk. A környéken már kevesen ismerik a kosárfonás fortélyait. A korábbi években Horváth Gyula szokta levágni és elvinni a fűzavesszőket Simontornyára. Egyszer azt ígérte, hogy cserébe kész kosarakat kapunk és vállalkozik egy tanfolyam megtartására. Megkerestük, épp a simontornyai közmunkaprogramban dolgozott. Vámi István munkavezetőtől elkértük őt közel két hétre. Kezdődhetett az oktatás. A Mester türelmesen tanította a kosárfonás gyakorlati lépéseit. A vesszők haj-

lítgatásából a végén egészen szép kosarak készültek, volt aki három kosarat is font a tanfolyam alatt. A Mester meg volt elégedve a tanulókkal, azt mondta, hogy amikor gyerekkorában vele ezt tanították, neki nem ment olyan jól mint a lányoknak, és ha le kellene osztályozni az ügyességüket, négyest adna rá. A kosárfonás elsajátítása népszerű ötletnek tűnt, mert a faluból többen is bejöttek próbálkozni. De még az óvodások is betértek, hogy megcsodálják ezt a régi népi mesterséget. Jó hangulatban telt a tanfolyam és mivel vessző mindig lesz, folytatása várható.

Pajor Ágnes

Tájékoztató a márciusi képviselőtestületi ülésről

A Képviselő Testület a Közmeghallgatást március 3-án tartotta.

A polgármester ismertette az előző ülés óta történt fontosabb eseményeket, melyek a következők:

- Családsegítő és Gyermekvédelmi Szolgálat megbeszélést tartott, melyen részt vett az óvónő és a rendőrség megbízottja is. Átbeszélték a Kisszékelyt érintő gyermekvédelmi ügyeket.

- A Konyhán az ÁNTSZ utóellenőrzést tartott a korábbi jegyzőkönyvben rögzített hiányosságok teljesítésére vonatkozóan. Az ellenőr javasolta, hogy mivel kicsi a konyha, a szakácsnő végezze az élelmezésvezetői munkát.

- A közmunka programok február 29-én befejeződtek és március 7-én indulnak újra. A március 7-én induló programokból kimaradt emberek egy későbbi időpontban induló programban kerülnek alkalmazásra.

- Dr Horváth András röviden beszámolt a gyümölcsész tanfolyam eredményeiről, felmerült egy további ismereteket gyarapító képzés lehetősége.

A következő napirendi pontban az Egyház és a település kapcsolatait, közös elképzeléseket taglalta a testület. A meghívott Plébános Úr a meghívó rövid határideje miatt nem tudott jelen lenni a beszélgetésnél, azonban ezt szívesen pótolja. A polgármester elmondta, hogy a templom takarítását a közmunkában részt vevők végzik. Felmerült annak a lehetősége, hogy pályázati úton felújításra kerülhetne a templom külseje. Ennek önrészét igyekeznek az Egyházzal közösen előteremteni, és közösen pályázatot benyújtani.

A harmadik napirendi pontban a polgármester a 2015. évi eredményeket, és a 2016-os terveket sorakoztatta fel. A 2015-ös év áttekintésében szerepelt a párhuzamosan futó közmunka programokról egy rövid ismertető (alkalmazottak száma, elkészült a Művelődési Ház kerítése, utcanév táblák kihelyezése, stb.). Megalakult a Helyi Értéktár Bizottság. Újrain-

dult a Családi Napközi. Több rendezvény is volt (Könyvtári rendezvények, Borbarátok találkozója, Aratóünnep, Falukarácsony, Májusfa állítása és kitáncolása, stb.). Szóba került, hogy Dr. Mihócs Zsolt házi orvos körzetébe kerüljön a falu, de ez az eshetőség még megbeszélés és utánajárás tárgyát képezi. Sikeres volt a falugondnoki autóra benyújtott pályázat, azonban az útfelújításra benyújtott nem. 2015-ben szociális tűzifát adtak a rászorulóknak.

A 2016-os évre szóló tervekről elmondta, hogy több pályázatot is igyekeznek benyújtani. Ezekben szerepel többek között a strand és park területére kialakított játszótér, kemence, nyitott terasz, ivókút, valamint parkoló kialakítása. Tervezik szemégyűjtő helyek kialakítását a település több pontján. Gyümölcsész, irodalmi és történelmi témára épülő kiránduló útvonalak, tanösvények kiépítését is megvitatták.

A családi napközi év végével megszűnik, óvodává alakítanák, vagy bölcsődévé. Ennek érdekében pályázni fognak külső és belső felújításokra. Az óvodává válásnak szigorú feltételei vannak, ennek megvalósítása komoly utánajárást igényel, melyben nagy szerepe van Horváthné Apró Etelkának. Az alacsony gyermeklétszám fejtörést okoz, azonban az óvodává alakulás szándékáról négy igen és egy tartózkodás (Szamonek Gyula) mellett döntöttek, így benyújthatóak pályázatok.

A polgármester elmondta, hogy pályázatot szeretne benyújtani vízelvezetéssel kapcsolatban, árokfelújítás céljából. Valamint szándékában áll a hivatal épületének felújítására lehetőséget keresni pályázati úton.

Az egyebek napirendi pontban a polgármester elmondta, hogy az önkormányzat birtokában levő egyik földterületet (1164 m²) meg szeretnék vásárolni, vagy bérbe venni. Hosszas megbeszélés után az eladás mellett döntöttek, 1.000.000 Ft áron kínálják a területet.

Dick Ramóna

Meghívó a márciusi képviselőtestületi ülésre

Március 31-én, 15 órakor a könyvtár épületében képviselőtestületi ülés lesz. A program nyilvános, így személyesen bárki részt vehet rajta. Várják a kérdéseket, javaslatokat, amelyekkel segítik az önkormányzat munkáját. Mindenkit szeretettel várnak!

Bevásárló út

Lehetőség van havi egy alkalommal bevásárló útra menni a falugondnoki autóval, Tamási vagy Sárbogárd üzleteibe. A járat időpontja minden hónapban az első péntek, 13:00 órai indulással. Jelentkezni lehet telefonon, vagy személyesen *Szamonek Gyulánál* (telefon: 30/904-1741). Az autó legalább 4 fő jelentkezése esetén fog közlekedni, maximálisan 8 fő utazhat. Az út díja 500 Ft/fő.

SZJA 1 %

Kérjük adója egy százalékaival támogassa a Kisszékelyi Kulturális Egyesület munkáját!
Adószám: 18859074-1-17
Információ: kke-kisszekely.hu

Meghívó a Borbarátok Találkozására!

Kisszékely Község Önkormányzat Képviselő Testülete tisztelettel meghívja Önt a Kisszékelyi Borbarátok Találkozására, és az azt követő vacsorával egybekötött baráti beszélgetésre.

A találkozó időpontja: 2016. április 2. /szombat/ 16 óra

A találkozó helye: *Művelődési Ház, Kisszékely*

Nevezési tudnivalók: Kizárólag kisszékelyi termelésű borral lehet nevezni a bírálatra. Fehérbor, rosé, és vörösbor kategóriákat bírál a zsűri!

A bírálaton indítani kívánt bort (egy-egy fehér, rosé, és vörös) 2016. április 2-án 8-12 óra között

www.kisszekely.hu

Aktuális információk, közérdekű adatok, turisztikai programok, érdekességek.

Hirdetés

Hasított tűzifa
cser: 2 400 Ft/q
kőris: 2 400 Ft/q
akác: 2 900 Ft/q
száraz szilva: 1 900 Ft/q
rendelhető Nádori Antalnál, ugyanitt házikolbász, -szalonna, -sonka és sertésszár kapható!
Vadász Presszó (Nemzeti Dohánybolt) Szabadság u. 366.
Telefon: 20/293-2252,
74/673-615, 20/297-7500

Szelektív

2016 április 20-án, csütörtökön az alábbi hulladékokat helyezhetjük ki elszállításra: Ásványvizes, üdítős, PET és egyéb flakonok, tiszta csomagoló fóliák, fém- és aludobozok (sörös, üdítős, konzerves), újság- és karton papírok, illetve kombinált csomagolóanyagok (tejes és üdítős dobozok).

A fent feltüntetett anyagok lehetőleg lapjára hajtva vagy taposva kerüljenek a gyűjtőzsákokba! Üveg hulladékot a hulladék szigetén felállított gyűjtőedénybe kéretik elhelyezni!

Forrás: Vertikál Zrt.

Ebédrendelés

A konyhán ebéd rendelésre, adott nap reggelén 8 óráig van lehetőség! Ebéd rendelését a 06/30 652-9652 telefonszámon adhatja le! A szociális étkezés ára: 550 forint/fő/adag, mindenki másnak: 750 forint/fő/adag.

Orvosi rendelés

Pontos információt az orvos rendelési idejéről, a falugondnoktól kérhet!

**A falugondnok telefonszáma:
06-30/904-1741**

Elhunytak

Schizler György
88 éves
kisszékelyi születésű
szekszárdi lakos,

Schmiedt József
79 éves
kisszékelyi születésű
budapesti lakos

KICSIFALUNK | Felelős kiadó: Pajor Ágnes | Szerkesztő: Kelemen Bettina, Kélinger Krisztián
Fénykép: Fekete Krisztián | Elérhetőség: 7082 Kisszékely, Szabadság u. 2.

Telefon: (06) 74/403-144 | e-mail: kicsi-falunk@kisszekely.hu

Készült: Scribus alkalmazással | A Kicsi Falunk újság eddig megjelent összes kiadása és az aktuális szám letölthető a Kisszékelyi Kulturális Egyesület honlapjáról, a következő címen: www.kke-kisszekely.hu/kicsi-falunk/